

vergadering **C113 – BRU6**

zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 29 januari 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de bezoekcijfers en ontleningen bij Muntpunt - 498 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de eerste evaluatie van Muntpunt - 520 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumstad - 738 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de vraag tot erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumregio - 760 (2013-2014)	6
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verdere toekomst van het Herman Teirlinckhuis in Beersel - 750 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de voorlopige bescherming van het Herman Teirlinckhuis te Beersel - 758 (2013-2014)	14

■

Voorzitter: de heer Piet De Bruyn

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de bezoekerscijfers en ontleningen bij Muntpunt - 498 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de eerste evaluatie van Muntpunt - 520 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, in september hadden we een mooi openingsfeest van Muntpunt. We waren getuige van het fantastische gebouw dat Brussel erbij kreeg. Ik denk dat vriend en vijand het daarover eens zijn.

Op maandag 26 november 2013, enkele weken na de opening van het huis, verwelkomde Muntpunt zijn 100.000e bezoeker. Wekelijks krijgt de belevenisbibliotheek gemiddeld ongeveer 9000 mensen over de vloer. Dat is meer dan de oude Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek (HOB). Die kreeg 6700 bezoekers per week in 2008. Ik wens Muntpunt te feliciteren met deze goede resultaten. Dit toont aan dat de bibliotheek erin geslaagd is om op korte tijd een maximaal aantal personen te bereiken.

Wat ook werd meegedeeld op 26 november, is dat er minder boeken worden uitgeleend. Muntpunt telt ongeveer 7800 uitleningen per week, terwijl de HOB in 2008 aan 15.000 uitleningen per week kwam. Dat is bijna een halvering. Directeur Ann Van Driessche zegt hierover het volgende: “Het verschil tussen uitleningen en bezoekersaantallen bewijst dat we meer zijn dan een bibliotheek. Veel bezoekers komen niet om media uit te lenen maar voor info over Brussel, voor de activiteiten die we organiseren, of gewoon om te werken of mensen te ontmoeten.”

Minister, wat vindt u van de evolutie van het aantal wekelijkse bezoekers van Muntpunt? Wat vindt u van het verminderde aantal wekelijkse uitleningen in Muntpunt? Bent u van mening dat het aantal uitleningen in Muntpunt de volgende maanden nog moet stijgen? Hoe kunnen we een goed evenwicht vinden tussen een van de hoofdkenmerken van een bibliotheek, namelijk een plaats waar je rust vindt om boeken, kranten of tijdschriften te lezen, op zoek te gaan naar interessante naslagwerken of stil te werken, en de andere activiteiten van Muntpunt?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: In september opende Muntpunt zijn deuren. In de eerste week verwelkomde het al een kleine 9000 bezoekers. In het laatste jaar van de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek waren dat er gemiddeld 6700. Dat is dus zeker geen slecht begin. De directie van Muntpunt gaf via Brusselnieuws eind september aan te mikken op een gemiddelde van 3000 wekelijkse bezoekers tijdens de laatste maanden van 2013, om in 2014 gradueel te stijgen naar het gemiddelde van de HOB, met name ongeveer 7000 bezoekers. Eind november mocht Muntpunt de 100.000e bezoeker verwelkomen. De bezoekersaantallen stijgen dus en overtreffen de verwachtingen die bij de opening werden geuit. Keerzijde van de medaille is wel dat minder boeken worden uitgeleend, momenteel ongeveer de helft van wat er in 2008 werd uitgeleend in de HOB.

Minister, welke conclusies trekt u uit deze eerste resultaten? Welke aandachtspunten ziet u nog voor de nabije toekomst?

De directie van Muntpunt geeft aan dat het hun ambitie is om in 2014 de uitleencijfers van de HOB te evenaren. Hoe zullen zij dit concreet aanpakken? Zijn er specifieke acties in het vooruitzicht?

Momenteel telt Muntpunt ongeveer tienduizend leden, waarvan 70 procent uit Brussel komt. De openingsperiode van Muntpunt is nu voorbij, het nieuwe is er wat af. Op welke manieren zal Muntpunt zich in de nabije toekomst nog profileren? Zijn er samenwerkingen met bijvoorbeeld het Huis van het Nederlands of andere organisaties gepland?

We hebben cijfers over het aantal bezoekers en uitleningen. Kunt u ons gegevens verschaffen over de leeftijd van de bezoekers van Muntpunt? Over welke generaties gaat het? Kan uit de ledengegevens worden afgeleid dat Muntpunt zich voldoende naar alle leeftijden richt? Indien dat niet zo is, welke maatregelen gaat u dan nemen om ‘ontbrekende generaties’ meer aan te spreken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik ben tevreden over het resultaat dat Muntpunt tot nu toe behaald heeft. Er zijn al veel bezoekers, en Muntpunt zal zijn werking de komende maanden en jaren verder uitbouwen en proberen om het aantal uitleningen in stijgende lijn te krijgen.

In het persbericht dat Muntpunt uitgaf naar aanleiding van de 100.000e bezoeker was er sprake van 7800 uitleningen per week en werd melding gemaakt van 15.000 uitleningen in 2008. Dat was een wat vertekend beeld omdat het maar betrekking had op één welbepaalde week. Het gemiddeld aantal uitleningen per week in 2008 bedroeg 12.000, wat nog altijd meer is dan de 7800 van vandaag, maar goed, het is toch al iets anders.

Er blijft een verschil, maar het is een duidelijke trend in veel bibliotheken dat het accent wat minder komt te liggen op de uitlening van materialen, en meer op het gebruik van de aangeboden diensten. Verder heeft dit te maken met de digitalisering. Dat geldt voor muziek. Wie vroeger een cd of dvd niet wou kopen, ging naar de bibliotheek. Vandaag werkt men met iTunes, Spotify en van alles. Dat is veel goedkoper. Men kan op YouTube surfen. Men kan het via Apple TV op tv afspelen. Met een goede geluidsinstallatie heeft men bijna dezelfde kwaliteit. Het aanbod wordt totaal anders. Dat geldt minder voor boeken, maar ook daar is er een digitalisering.

We merken dat heel wat bezoekers de bibliotheek als studie- of werkplek gebruiken en ter plekke gebruikmaken van de media, de internet-pc's en dergelijke. Ook belangrijk is dat heel wat bezoekers langer in de bibliotheek blijven dan vroeger. Dit is zeker zo voor de jongeren. Dat is ook hoopvol. Jongeren tot 30 jaar maken trouwens meer dan 30 procent uit van het ledenaantal van Muntpunt. Een op drie leden is jonger dan 30 jaar, wat op zich wel een goede evolutie is. We weten ook dat de HOB lange tijd een soort monopoliepositie heeft gehad in het bibliotheeklandschap in Brussel. Er waren weinig andere lokale bibliotheken. Pendelaars verkozen tijdens de middagpauze naar de HOB te gaan, vanwege het aanbod en de ruime openingsuren. Maar iedereen weet ook dat andere stedelijke bibliotheken ondertussen sterk geëvolueerd zijn en er ook in kleinere gemeenten bibliotheken bij gekomen zijn. Er is dus wel wat evolutie op het terrein geweest. Maar we weten ook dat de HOB het de jongste jaren met een afgeslankte versie heeft moeten stellen qua aanbod en twee keer is verhuisd. Trouwe klanten zijn dan weggebleven en hebben een andere plaats gevonden, maar je ziet toch mensen terugkomen.

In Muntpunt is er voldoende en aangepaste ruimte, zowel voor de studenten en de bibliotheekbezoekers die naar Muntpunt komen om er te studeren of te werken, als voor de bezoeker die even langskomt om wat te grasduinen, mensen te ontmoeten, evenementen bij te wonen of te participeren aan activiteiten. De bedoeling van Muntpunt is duidelijk om een evenwicht te vinden tussen de klassieke vorm van een bibliotheek enerzijds en de activiteiten in het kader van de belevingsbibliotheek, die we uitdrukkelijk hebben gewenst, anderzijds. Bovendien zijn er vijf verdiepingen, dus iedereen kan altijd wel een plekje vinden. Degenen die van stilte houden, kunnen naar de studiezaal Multatuli gaan, waar absolute stilte geboden is en die manu militari wordt afgedwongen.

Muntpunt heeft mij geïnformeerd dat er thans gemiddeld 30 nieuwe leden zijn per dag. Bij de opening bedroeg het aantal leden 8500. Vandaag zijn er 10.700. Er zijn sinds de opening al meer dan 2200 nieuwe inschrijvingen. Er zijn ook mensen die weggaan, dat klopt, maar het gaat vaak om mensen die een andere Brusselse bibliotheek kiezen als inschrijfstelling, omdat in andere Brusselse bibliotheken het lidmaatschap gratis is of lager dan in Muntpunt. Je hebt daardoor toch een verschuiving.

Uit een onderzoek naar de kunsten- en cultuurparticipatie, dat in 2009 werd uitgevoerd door het steunpunt, blijkt dat de gebruikers willen betalen voor cultuur als daar iets tegenover staat. Daarom heeft Muntpunt ervoor geopteerd om het lidgeld te verhogen naar 10 euro per jaar, maar u weet dat er dan geen leengeld meer gevraagd wordt voor cd's en voor dvd's. Maar het systeem is dat men lid kan worden van een andere bibliotheek in Brussel en toch naar Muntpunt gaan met een lidkaart van die andere bibliotheek. Je moet dus eigenlijk het globale beeld bekijken. Misschien moet in de toekomst de afstemming tussen Muntpunt en de andere bibliotheken worden herbekeken omdat er ongewenste effecten kunnen optreden.

De verdeling van het aantal leden per leeftijdscategorie is als volgt: 0-13 jaar 13 procent, 14-17 jaar 6 procent – dan heeft men blijkbaar andere activiteiten –, 18-25 jaar 13 procent, 26-39 jaar 30 procent, 40-59 jaar 30 procent en 60-plus 7 procent.

Na drie maanden is het te vroeg om conclusies te trekken: ik denk dat u het daarmee eens bent. Er is nog werk aan de winkel. Ik denk dat er nog een hele doelgroep in het middelbaar onderwijs is. De cijfers tonen een duidelijke ondervertegenwoordiging aan. Muntpunt zal ook naar die groepen toe actie ondernemen en doet dat ook al. Voor de ouderen zijn er de collecties groteletterboeken, luisterboeken en e-books. Er is nu ook de samenwerking met het Seniorencentrum, de maandelijkse leesclub voor ouderen, onder de naam 'Leeslamp'. Voor de leeftijdsgroep van 14-17 jaar is er de afdeling 'Young Adults' opgericht, waar men zowel het aanbod als de activiteiten specifiek op die groep richt, inbegrepen een gamehoek. Ook dat moet groeien.

Muntpunt zegt mij duidelijk dat er heel wat andere klanten binnengehaald worden dan de traditionele bibliotheekbezoeker. Dat was uitdrukkelijk de bedoeling. Als er activiteiten plaatsvinden, vinden mensen de weg naar Muntpunt. U weet dat Muntpunt met heel wat andere organisaties samenwerkt zoals het Huis van het Nederlands, Bru-taal, Citizenne en nog vele andere.

Ik denk dat men goed op weg is. Men is goed gestart. Er is nog werk aan de winkel. Je moet Muntpunt toch minstens een jaar geven om een eerste echte evaluatie te kunnen maken. De eerste cijfers zijn hoopvol, maar men is nog niet binnen. Het is een werk dat niet af is maar moet blijven worden uitgevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het klopt dat Muntpunt nog maar drie maanden bezig is, en dat is te vroeg voor een grondige evaluatie of conclusies. Ik wil toch een bezorgdheid meegeven, namelijk dat Muntpunt heel erg moet oppassen dat de mensen die komen om boeken uit te lenen, niet worden verdrongen door al die andere activiteiten die er plaatsvinden. Het is goed dat die activiteiten er zijn, maar mocht over een jaar de conclusie zijn dat de lener wegblijft en elders naartoe gaat, dan zou dat bijzonder jammer zijn. Dat evenwicht moet zeer goed bewaard en bewaakt worden.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor het antwoord. Mij zijn een drietal dingen opgevallen. Eerst en vooral is er de ambitie van Muntpunt om een echte verblijfsbibliotheek te worden. Dat wordt blijkbaar bewerkstelligd omdat aangegeven wordt door de minister dat met name jongeren langer in de bib blijven, wat een evolutie is die we ook in het buitenland zien en in andere grote bibliotheken in Vlaanderen. Ik denk dat we dan echt wel op de goede weg zitten.

Minister, u hebt zelf de relatie tussen Muntpunt en de andere Vlaamse bibliotheken in Brussel en de Rand aangehaald. Dat is een punt dat we de komende jaren absoluut verder moeten bekijken. Het zijn vooral opportuniteiten. Ik denk dat samenwerking voor de hand ligt. Heel veel mensen zijn lid van de lokale bibliotheek in Brussel en bovendien stappen ze af en toe Muntpunt binnen. Het zou goed zijn mocht de band tussen Muntpunt en de kleinere lokale bibliotheken zo hecht als mogelijk zijn.

Wat de bezoekers van Muntpunt betreft, is me opgevallen dat het aantal studenten van het middelbaar onderwijs niet zo hoog ligt. Bovendien maken de 60-plussers slechts 7 procent van de bezoekers uit. Volgens mij hebben heel wat 60-plussers nochtans de mogelijkheid zich met tal van activiteiten bezig te houden, te lezen of aan activiteiten deel te nemen. Misschien moet Muntpunt dat goed in het oog houden en nagaan hoe dat echt lage percentage nog kan worden opgetrokken. Het is aan Muntpunt dat eens te bekijken.

Minister Pascal Smet: Ik deel de bezorgdheid. Het komt erop aan een evenwicht te vinden en bijzondere groepen nog te bewerken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumstad
- 738 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de vraag tot erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumregio
- 760 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, ik ben erg blij dat ik vandaag deze vraag om uitleg kan stellen. Ik ben immers bijzonder benieuwd naar de reactie van de minister op het voorstel dat het Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité (RESOC) Halle-Vilvoorde enkele dagen heeft gelanceerd. Het RESOC heeft de Vlaamse Regering gevraagd werk te maken van een erkenning van Halle-Vilvoorde als veertiende centrumstad. Ik denk althans dat het op die wijze is verwoord.

Het RESOC, een belangengroep van werkgeversorganisaties, vakbonden, het provinciebestuur, lokale besturen en andere belangrijke sociaal-economische actoren als de VDAB, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Vlaams-Brabant, Haviland en dergelijke, heeft die eis tijdens de voorstelling van het streekpact op 10 januari 2014 nog eens kracht bijgezet.

Alle in het RESOC vertegenwoordigde instanties zitten duidelijk op een lijn. Ze willen dat de Vlaamse Regering meer middelen vrijmaakt om de problemen in de regio Halle-Vilvoorde en in de Vlaamse Rand aan te pakken. Die problemen zijn in deze commissie bijzonder goed gekend. Ik vind het dan ook jammer dat niet alle commissieleden aanwezig zijn. Blijkbaar zijn er belangrijke audiënties aan de gang. De problemen situeren zich op het vlak van de verkeerscongestie, de druk op de mobiliteit in de regio, de druk op de woningmarkt, de inwijking van anderstalige inwoners, de toenemende werkloosheid en dergelijke.

De minister heeft die uitdagingen afgelopen maandag, tijdens de voorstelling van de nieuwe inburgerings- en integratiecijfers, nog eens netjes onderstreept. De faciliteitengemeenten en de gemeenten die in de Vlaamse Rand rond Brussel zijn gelegen of die een grote werkgelegenheid in de ruime regio Halle-Vilvoorde kennen, tellen aanzienlijk meer inwoners

van vreemde herkomst. In de regio Halle-Vilvoorde wonen bijna 140.000 mensen van vreemde herkomst. Dat is ruim een op vijf. In Vlaanderen is het gemiddeld een op zes.

Die cijfers verrassen ons niet, maar duwen ons wel nog maar eens met de neus op de feiten. Heel wat inwijkelingen in de randgemeenten en in de regio Halle-Vilvoorde kampen met een taalproblematiek. Dit vertaalt zich vaak in een taalachterstand. Hierdoor kunnen die mensen moeilijker werk vinden. Hun kinderen hebben het moeilijker om op school te volgen en om geen leerachterstand op te lopen. Ze vinden het tevens moeilijker een plek in het sociaal-culturele leven van de lokale gemeenschap te vinden.

Ik hoef allicht niet uit te leggen dat dit een bijkomende druk op de gemeenten legt. De gemeenten moeten met betrekking tot verschillende beleidsdomeinen integratie- en taalinspanningen leveren. De gemeenten in de regio Halle-Vilvoorde zijn uiteraard geen centrumsteden. Ze beschikken vaak niet over de schaal, de middelen of de mensen om deze problematiek op een daadkrachtige wijze te kunnen aanpakken. Bovendien zien de gemeentebesturen zich ten gevolge van de financiële crisis genoopt tot heel wat besparingen over te gaan. Ik heb het dan nog niet eens over de beleids- en beheerscyclus (BBC). De financiële ruimte is in elk geval beperkter dan ooit.

Halle-Vilvoorde dreigt het kind van de rekening te worden. Nochtans zijn de uitdagingen zodanig groot dat er nood is aan bijkomende middelen. Het is dan ook geen tijdelijk fenomeen dat wel voorbij zal gaan, want de diversiteit zal enkel toenemen als we de cijfers bekijken in de leeftijdscategorie 0 tot 5 jaar. Zo hebben in Vilvoorde nu al twee op drie kinderen van die leeftijd ouders van vreemde herkomst. In Vlaanderen gaat het om een derde.

Het is niet alleen op het vlak van integratie dat er werk aan de winkel is. Ook op het vlak van mobiliteit, huisvesting, tewerkstelling en onderwijs is dat zo. In het journaal van Ring TV heb ik vernomen dat naast het RESOC ook de provinciale integratiedienst streeft naar de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumregio en dat ze ook die noodzaak zien. Dat is trouwens in overeenstemming met wat ik hoor van de lokale besturen in het platform Vlaamse Rand dat wordt georganiseerd door de provincie Vlaams-Brabant en van de gedeputeerde die daarvoor verantwoordelijk is.

Minister, het wordt dan ook tijd dat u de problemen in Halle-Vilvoorde echt blootlegt voor Vlaanderen en de Vlaamse Regering en dat u vertelt wat de realiteit is in onze regio. U hebt dat ongetwijfeld al gedaan, maar dan is het des te belangrijker dat u aangeeft wat u nog zult doen als minister, niet alleen bevoegd voor de Vlaamse Rand, maar ook voor integratie en de lokale besturen, om ervoor te zorgen dat de middelen op een rechtvaardiger en correcter manier worden verdeeld, en volgens de noden die er zijn.

Het antwoord van minister Van den Bossche hebben we al gehoord. Ze vindt de tijd niet rijp om de lijst en de financiële verdeling van het Stedenfonds aan te passen. Dat is pas mogelijk als daarvoor het budget voorhanden is. Waarmee ze nog niet eens heeft gezegd of ze er wel of niet achter staat. Ik refereer aan de bespreking van de beleidsbrief Steden 2013-2014.

Minister, u gaf tijdens de bespreking van de beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2013-2014 aan dat een aanpassing van de criteria van het Gemeentefonds niet kan zonder extra budget, en aangezien dat er vandaag niet is, dat er ook geen plannen meer zijn om dat tijdens deze legislatuur aan te passen.

Een ander voorbeeld is dat u eerder aangaf dat u geen voorstander bent van een uitbreiding van het werkingsgebied vzw 'de Rand'. Dat is een vraag die we al in het begin van deze legislatuur hebben aangekaart met een voorstel van resolutie onder leiding van Gwenny De Vroe. Deze vraag lijkt met de dag legitiemer te worden aangezien alle sociale partners, alle middenveldorganisaties ervoor pleiten dat we de regio in zijn geheel benaderen, en niet als een deelregio binnen die grotere regio.

Minister, welke conclusies trekt u uit het streekpact van RESOC Halle-Vilvoorde? Bent u voorstander van de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumstad of centrumregio – want ik

wil het debat zeker niet verengen tot dat van de erkenning van een centrumstad? U bent geen voorstander van een uitbreiding van de werking van vzw 'de Rand'. Een nieuwe centrumstad wordt gekoppeld aan extra middelen vanuit het Steden- en Gemeentefonds, maar die zijn niet voorhanden. Waaruit moet volgens u een duurzame regeling om de samenlevingsproblemen in de rand Rond Brussel aan te pakken, bestaan? Wat acht u op korte termijn mogelijk om de noodlijdende lokale besturen in Halle-Vilvoorde te ondersteunen? Stelt u hier nieuwe beleidsmaatregelen tegenover? Hebt u deze specifieke problematiek in de regio Halle-Vilvoorde, vanuit uw horizontale bevoegdheid voor de Vlaamse Rand, reeds besproken met de andere ministers binnen de Vlaamse Regering? Welke oplossingen of methodiek stelt de regering voor?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Mijn vraag om uitleg is een soortgelijke vraag. Ik heb het vooral over de erkenning van de centrumregio, en niet zozeer over de toekomst van vzw 'de Rand'. Ik sluit me aan bij de conclusies en voorstellen van RESOC in het streekpact. De uitdagingen zijn gekend: verkeerscongestie, de druk op de woningmarkt, scholencapaciteit, de inwijking van anderstalige inwoners, de toenemende jeugdwerkloosheid en de nood aan meer welzijnsvoorzieningen. En dan gaat het ook over de toekomst van de regio: in staat zijn om tegen 2020 voldoende jobs te creëren voor de opvang van alle inwijkelingen. Met andere woorden, we zullen moeten nagaan hoe we dit in de toekomst verder aanpakken.

In diezelfde context zijn enkele maanden geleden naar aanleiding van debatten over Brussel, de Vlaamse Rand en de verhouding daartussen, bepaalde ideeën gelanceerd die blijkbaar toch opgang maken. Vandaar de vraag om niet één gemeente of stad uit de regio als centrumstad te erkennen. Een van de parameters is het bevolkingsaantal, en dan moet je wachten tot een van die gemeenten of steden aan 50.000 inwoners geraakt. Je zou de hele regio als regio kunnen erkennen, en dan krijgen we een ander verhaal. Misschien moet die piste toch eens worden overwogen, want steeds meer mensen zijn die overwegingen genegen.

Minister, er is geen sprake van om daar binnen het bestek van dit Vlaams regeerakkoord nog aan te morrelen. Het is dus iets dat we in de toekomst moeten bekijken. Toch heb ik enkele vragen. Hoe staat u tegenover de bevindingen van het streekpact 2013-2018 van RESOC Halle-Vilvoorde?

Ziet u andere oplossingen dan de erkenning van de regio als centrumregio om de groeiende problemen aan te pakken?

Welke bijkomende maatregelen nemen uw bevoegde collega's in de Vlaamse Regering voor deze specifieke problemen van de Vlaamse Rand? Hebt u daar als coördinerend minister ter zake recent nog overleg over gehad?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy: Het sociaal-economisch overlegplatform legt opnieuw de vinger op de wonde, namelijk dat de regio een aantal grootstedelijke problemen kent net zoals in steden als Gent en Antwerpen maar daarvoor niet op dezelfde manier middelen krijgt, bijvoorbeeld uit het Stedenfonds of het Gemeentefonds. Hun oproep om daar iets aan te doen verdient zo breed mogelijke politieke steun. Wij willen graag mee aan de kar trekken om dat te doen zoals een aantal CD&V-burgemeesters uit de regio in het verleden al hebben gezegd. De Vlaamse Regering heeft al een aantal inspanningen geleverd, in het bijzonder wat scholenbouw betreft. Het aanbod kan de vraag echter moeilijk volgen in de Vlaamse Rand. We moeten daar dus wel degelijk een tandje bijsteken.

De mogelijkheid is geopperd om dat te doen via de erkenning van een centrumstad. Deze discussie moet echter worden bekeken in het kader van wat er met het Gemeentefonds en Stedenfonds gebeurt in een volgende legislatuur. Het is te laat om dat debat nog in deze legislatuur aan te trekken. In elk geval is het een problematiek die deze commissie overstijgt. Het gaat over mobiliteit, welzijn, arbeidsmarkt enzovoort. Die problematiek moet dan ook

niet alleen in deze commissie Vlaamse Rand, maar ook in andere commissies worden aangekaart wanneer we dat op een echt efficiënte manier willen doen.

Wij willen mee aan de kar trekken inzake de voorstellen die zijn opgenomen in het plan van het RESOC. We moeten daar in een volgende legislatuur zeker werk van maken, op een meer structurele manier dan we nu doen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben blij dat die studie is gemaakt. Het is goed dat er aan de basis studiewerk wordt verricht en dat er wordt nagedacht over de problemen die zich voordoen en over de oplossing van die problemen.

De dubbele discussie op zich is niet nieuw. We hebben die al veelvuldig gevoerd, daarom niet in deze commissie maar in andere commissies zoals de commissie Binnenlands Bestuur, wanneer het gaat over het Gemeentefonds.

Ik stel vast dat de vraag ook al is gesteld aan minister Van den Bossche, die in essentie heeft gezegd dat er momenteel geen middelen zijn om minder dan vier maanden voor de verkiezingen een ingrijpende wijziging van het Gemeentefonds door te voeren. Ik wil erop wijzen dat het Stedenfonds en het Gemeentefonds destijds centrumfuncties hebben erkend. Er zijn dertien centrumsteden erkend, dat gebeurde niet lukraak maar onder meer op basis van de Dexiastudie en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarin zijn bepaalde criteria opgenomen die ertoe hebben geleid dat er dertien centrumsteden zijn erkend. Het is niet zo dat alleen Vilvoorde vraagt om als centrumstad te worden erkend omdat het ook die functie vervult en grootstedelijke problemen heeft: andere steden stellen evenzeer die vraag en maken daar ook aanspraak op. Ik denk dan aan Halle en Ieper. Er zijn nog een aantal steden in Vlaanderen die vinden dat die criteria moeten worden herbekeken.

In deze Vlaamse Regering waren er behalve de fenomenale stijging van de middelen van het Gemeentefonds waarin we cumulatief hebben voorzien, namelijk cumulatief elk jaar 3,5 procent, geen bijkomende middelen.

Ik ben nagegaan of van deze bijkomende groei van het Gemeentefonds gebruik kon worden gemaakt om binnen het Gemeentefonds tot een andere verdeling over te gaan. Daarbij wijs ik erop dat ook de plattelandsgemeenten aanspraken formuleren en dat een aantal steden in Vlaanderen eveneens menen een centrumfunctie te vervullen. Ook dat spoor is niet aanvaard. De conclusie was dan ook duidelijk dat er binnen deze regeerperiode geen mogelijkheid was om fundamentele wijzigingen aan te brengen aan de verdelingscriteria van het Gemeentefonds. Ik voeg eraan toe dat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) van mening is dat het Gemeentefonds nog niet zo slecht in elkaar zit. Het erkent de centrumfunctie die objectief is vastgelegd en zorgt voor een herverdeling. Het is dan ook niet zo dat het destijds allemaal nattevingswerk is geweest.

Het begrip centrumregio is niet gekend. Men zou duidelijk moeten maken wat men wilt. Wil men naar een grote stad gaan, de omvang krijgen van steden als Gent of Antwerpen en een grote fusie maken? Of pleit men veeleer voor een nieuwe tussenstructuur? Ik heb er ooit voor gepleit om na te denken over het begrip dat nog altijd in de Grondwet staat, namelijk een federatie van gemeenten. De centrumregio bestaat echter niet en is op geen enkele manier erkend, noch bij het Gemeentefonds, noch bij het Stedenfonds. Een centrumregio zou vergen dat er een totaal nieuwe regelgeving moet worden ontworpen of dat men grijpt naar de samenvoeging van gemeenten. Dat hoor of lees ik echter niet in dat pleidooi.

Wat de erkenning als centrumstad betreft, werpt Vilvoorde terecht een aantal problemen op en geeft ze een aantal terechte argumenten. Maar zoals de heer Van Rompuy zei, wordt vier maanden voor de verkiezingen geen nieuwe regeling meer getroffen, vooral wanneer die regeling niet is gedekt door middelen. Het is gemakkelijk te zeggen dat een aantal steden als centrumstad worden erkend wanneer dit niet is ingedeekt. Dat zou slecht beleid zijn.

Je hebt maar twee mogelijkheden: je laat het Gemeentefonds en het Stedenfonds nog eens aangroeien, boven op de 3,5 procent die we nu gehandhaafd hebben, of je gaat binnen dat fonds al dan niet de groeivoet zelf herverdelen, maar zoals collega Van den Bossche gezegd heeft, is daar absoluut geen politieke wil voor. Op het moment dat je herverdeelt, neem je immers altijd af van anderen. Dat is de realiteit, en daar zal rekening mee moeten worden gehouden.

Ik wil nog eens beklemtonen dat de typologie die nu gehanteerd wordt, geen nattevingerwerk was. Als je steden toevoegt, moet je vertrekken van de criteria die nu gelden en de drie typologieën die gehanteerd zijn, ofwel voeg je nieuwe criteria toe. Daarbij is het inwonersaantal op zich overigens niet bepalend. Het is niet omdat je net boven of onder de 50.000 zit, dat je al dan niet kunt stellen dat je een stad met een centrumfunctie bent. Er moeten daar objectieve criteria gehanteerd worden, die tot nu toe ook gehanteerd zijn.

Dat ligt uitdrukkelijk op tafel bij de volgende regeringsvorming, collega's. In die zin ben ik ook blij dat de lokale verantwoordelijken, de sociaal-economische en politieke verantwoordelijken, een studie gemaakt hebben. Ik wil u er overigens op wijzen dat dat ook op andere plaatsen gebeurd is. Ook in mijn provincie zie ik dat Midwest en anderen zeer serieus studiewerk leveren en met documenten komen die op tafel zullen liggen op het moment dat er een volgende regering gevormd is.

Maak u echter geen illusies, collega's: het zal alleen gaan met meer centen. Dat is de realiteit. Afpakken van anderen, kan in theorie, maar ik wens u veel succes bij de poging daartoe, ongeacht wie er bestuurt. Of het nu Stefaan De Clerck of Vincent Van Quickenborne is, Moenaert of Landuyt, Janssens of De Wever, dat doet er niet toe. Je hebt een aantal criteria die vastliggen, je hebt verworvenheden, je hebt engagementen die genomen zijn, je hebt meerjarenplannen die gemaakt zijn. Al die steden hebben een meerjarenplanning gemaakt. Daarin inbreken, is dus verre van een evidentie.

De vraagstellers hebben al gezegd wat de Vlaamse Regering doet. Ik hoef dat dus niet te herhalen. In Vilvoorde is er voor onderwijsgebouwen 5 miljoen euro bijgekomen, wat de capaciteit betreft. Bij mijn weten heeft Vilvoorde geen nieuwe aanvraag ingediend. Je moet daar een taskforce voor oprichten en voorstellen indienen. Diverse steden en gemeenten hebben dat gedaan voor het jaar 2014. Bij mijn weten is dat niet gebeurd voor Vilvoorde. Je moet natuurlijk in de eerste plaats je vragen formuleren.

Er is in totaliteit zeer sterk ingezet op Onderwijs, met meer dan 1 miljoen euro voor bijkomende omkadering en ondersteuning van het onderwijs, niet alleen in de Vlaamse Rand, maar in heel Vlaams-Brabant. Ook voor Welzijn zijn er initiatieven genomen: 39 bijkomende opvangplaatsen en bijkomende middelen voor onder andere de CAW's in Vilvoorde. Wat Inburgering en Integratie betreft, stijgt Vilvoorde onder mijn beleid, terwijl er in mindering komt in Limburg, van 100.000 euro naar 180.000 euro om een integratiebeleid te kunnen voeren. Dat laat toe om meer middelen in te zetten in een stad als Vilvoorde.

Ik verwijs ook naar het commentaar van Guy Tegenbos gisteren, die zich aansluit bij het beleid dat ik voer. Het is zaak dat je echt een lokaal beleid voert inzake integratie, dat je met de monitor die ik ter beschikking stel, een beleid voert, dat je de pijnpunten detecteert en in dialoog gaat met onderwijsinrichtingen in je gemeenten, dat je kijkt hoeveel schooluitvallers er zijn, hoeveel schoolvertraging er is, dat je daaromtrent initiatieven neemt op gemeentelijk niveau.

Hetzelfde geldt voor de andere indicatoren, zoals huisvestingssituatie, armoedegrens, tewerkstellingsgraad en dergelijke meer. De VDAB voert daar een zeer actief beleid in, en leidt niet alleen mensen op tot een beroep, maar geeft ook een opleiding Nederlands op de werkvloer. Elk van onze beleidsdomeinen voert daar een sterk beleid in.

Ik heb destijds samen gezeten met de verschillende collega's. De studiedienst van de Diensten Algemeen Regeringsbeleid (DAR), met de minister-president als bevoegde minister, bekijkt de demografische evolutie. De burgemeester van Vilvoorde betwist de

cijfers van de DAR. Er is afgesproken dat met betrekking tot de kwetsbare jongeren de studiedienst de cijfers zou herbekijken, alsook de bevolkingsprojecties op gemeentelijk niveau, aan de hand van de instroom, die inderdaad zeer groot is in Vilvoorde. De studiedienst heeft beloofd om tegen de zomer van dit jaar klaar te zijn met de projecties van de bevolking. Dat past dan ook precies bij het begin van de nieuwe regeerperiode.

Op de vragen over Onderwijs heb ik al geantwoord: er is 5 miljoen euro aan bijkomende middelen toegekend in 2012. In 2014 zijn er geen extra middelen, en bij mijn weten is er ook geen extra vraag gesteld. Collega Smet werkt aan een oplossing, heeft hij toegezegd bij het onderhoud dat we toen gehad hebben, om de kwetsbare jongeren in Vilvoorde mee te kunnen ondersteunen. Collega Vandeuren heeft toen toegezegd om op korte termijn rond de tafel te gaan zitten met de provincie Vlaams-Brabant en het stadsbestuur van Vilvoorde, en eventueel ook andere gemeentebesturen uit de regio. Hij wou dat doen op basis van kwantitatieve gegevens en van een kwalitatieve analyse van de situatie. Er is toen afgesproken dat op basis van concrete dossiers zou worden onderzocht hoe het aanbod van de dienstverlening ondersteund door het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, kan worden verbeterd en vooral hoe kan worden ingezet op een betere samenwerking. Minister Vandeuren heeft de dialoog gevoerd met de betrokken partners, dat heb ik al meegedeeld. Hij is nu bezig met de ophijsting van de problemen op basis van effectieve realistische gegevens. Hij zal dus ook in staat zijn om de nodige antwoorden te geven.

Ik wil erop wijzen dat we met deze regering belangrijke beslissingen hebben genomen inzake onderwijs. Een van de grote problemen van de instroom in het Vlaamse Gewest, het achterstandsprobleem, heeft te maken met het feit dat kinderen uit anderstalige gezinnen het veel moeilijker hebben in het onderwijs, dat er een veel grotere schooluitval is en dat er schoolse achterstand ontstaat die veel te groot is. Met alle gevolgen van dien: men heeft moeilijkheden om aan een job te geraken, want ongeschoolde mensen hebben het veel moeilijker op onze arbeidsmarkt om aan werk te geraken dan geschoolde mensen.

Een van de grote beslissingen die we genomen hebben met het Onderwijsdecreet XXIII, is dat er een taalscreening zal gebeuren. Kinderen die naar het eerste leerjaar gaan, zullen worden gescreend op hun taalkennis en wie onvoldoende Nederlands kent, zal bijlessen kunnen krijgen, een taalbad, gedurende één jaar. Hetzelfde geldt voor kinderen die overgaan naar het eerste jaar secundair onderwijs. Dit zal heel zeker in alle gebieden met kinderen van een vreemde herkomst een grote hefboom zijn om werk te maken van het wegwerken van de bestaande achterstand.

Ik wil erop wijzen dat de discussie over de uitbreiding van het gebied Vlaamse Rand een symbolische discussie is die voorbijgaat aan de realiteit. Degenen die zeggen dat we van heel Vlaams-Brabant Vlaamse Rand zullen maken, moeten weten dat ze daarmee een grote psychologische stap zetten, want daarmee wordt heel het gebied Vlaams-Brabant uitgeroepen tot de Rand van Brussel. Ik heb altijd gezegd: laten we dit niet doen, maar laten we beleid voeren waar dat moet. En dat doen we ook. We doen dat in heel Vlaams-Brabant. De flankerende onderwijsmaatregelen die we hebben genomen, slaan op heel Vlaams-Brabant. De maatregelen die ik heb genomen inzake integratiebeleid, waarbij er een verschuiving is van middelen naar de gemeenten en steden in Vlaams-Brabant met een grote instroom, slaan op heel Vlaams-Brabant, ze zijn niet beperkt tot de negentien. Hetzelfde geldt voor het Onderwijsdecreet XXIII, want alle maatregelen die we nemen, slaan daarop. Laten we dus geen symbooldiscussie voeren, laten we kijken naar het beleid dat we voeren, want we hebben dat effectief uitgebreid tot die gebieden in Vlaanderen, inzonderheid in Vlaams-Brabant, waar dat ook nodig is.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik zal onthouden wat u op het einde hebt gezegd: “Laten we geen symbooldiscussie voeren.” Welja, dat is dan ook de eerste keer dan ik van N-VA moet horen dat symbolen niet belangrijk zijn.

Minister, uw antwoord heeft me werkelijk teleurgesteld. U tracht de bal terug te kaatsen naar degenen die de voorstellen formuleren, door te zeggen dat een centrumregio niet bestaat, dat we daar decretaal geen pasklare oplossing voor hebben. Als dat allemaal zo zou zijn, zouden we ook geen maatschappelijke uitdagingen meer hebben en zouden adviezen zoals RESOC die vandaag geeft, niet nodig zijn. Er zijn soms inderdaad nieuwe oplossingen nodig voor problemen en uitdagingen die zich in de maatschappij voordoen. Het is precies de taak van het politieke niveau om oplossingen uit te werken op maat van de realiteit. Het is niet de realiteit die zich moet aanpassen aan het politieke kader dat reeds bestaat.

U verengt de discussie enorm tot de pleidooien en de – uiteraard terechte – vragen van de burgemeester van Vilvoorde om een erkenning te krijgen als centrumstad. Als dit het resultaat zou zijn van de politieke tocht die we ondernemen, dan zou ik teleurgesteld zijn, niet omdat Vilvoorde geen gelijk zou hebben of er geen argumenten voor zou hebben, maar wel omdat de volledige regio dezelfde problemen kent, ook de gemeenten rond Vilvoorde, ook de gemeenten aan de andere kant van de ring, zoals Dilbeek en Halle, en de gemeenten die er in een tweede gordel achter liggen.

Moet men werkelijk wachten tot – bij wijze van spreken – de gehele instroom van nieuwe inwoners anderstaligen betreft om het probleem aan te pakken? Dat is wat u vandaag onder meer met uw Integratiedecreet doet: u moet eerst aantoonbare gegevens hebben om aanspraak te kunnen maken op middelen terwijl er geen of onvoldoende rekening wordt gehouden met de prognoses en de tendensen. Er is een duidelijke prognose, die hebt u al onderschreven in andere vergaderingen hier in de commissie Vlaamse Rand, dat de volledige regio Halle-Vilvoorde aan het internationaliseren is, dat er een grote switch komt in de samenstelling van de bevolking en dat die bepaalde uitdagingen met zich meebrengt. We verwachten daarom van de Vlaamse overheid dat ze die uitdagingen aangaat.

U zegt dat er geen politieke wil is om te herverdelen in de steden of in het Gemeentefonds. Ik weet dat nog zo niet. Ik hoor achter de schermen heel wat notabele politici zeggen dat ze duidelijk beseffen dat de steden een mooi en groot stuk van de taart hebben gekregen, de voorbije jaren. Ik begrijp niet waarom het onmogelijk zou zijn om de taart eens op een andere, een meer rechtvaardige manier te verdelen in de toekomst. En dat doet geen afbreuk aan het feit dat onze steden een mooie inhaalbeweging hebben kunnen maken.

U zegt dat er geen politieke wil voor is, maar ik reken een beetje op u.

Zeker de minister die bevoegd is voor de Vlaamse Rand én voor de lokale besturen heeft de taak om die politieke wil te helpen creëren. U moet de analyse objectiveren en uw collega's ervan overtuigen dat wij in de Vlaamse Rand worden geconfronteerd met een uniek probleem waarvoor een oplossing nodig is. Als u samen met uw administratie een dossier met objectieve elementen zou kunnen samenstellen, dan zouden wij sterk staan bij de uitwerking van een regeerakkoord van een nieuwe regering.

U somde op wat de Vlaamse Regering onderneemt om de uitdagingen inzake de stedelijkheid aan te pakken. U bevestigt zo eigenlijk de complete verkokering van het beleid op het Vlaamse niveau. Elke minister werkt volgens zijn eigen beleidsverantwoordelijkheden. De lokale besturen staan er uiteindelijk alleen voor om volgens de opdeling in die beleidsdomeinen alle problemen bij elkaar te brengen en pasklare oplossingen te bedenken. De heer Segers treedt mijn stelling bij dat de omvang van de gemeenten dat niet altijd mogelijk maken. Bovendien leidt een aanpak waarbij elk gemeentebestuur zelf aan de slag gaat tot een versnippering van middelen en kennis. De Vlaamse overheid moet een kader creëren om die expertise te bundelen.

De heer Willy Segers: Ik dank u voor het antwoord. In tegenstelling tot mevrouw De Knop vind ik in dat antwoord wel degelijke positieve elementen voor de toekomst. Uiteraard verschilt de beoordeling naargelang men tot de oppositie of de meerderheid behoort. Ik wil toch even de voorgeschiedenis van deze discussie schetsen. Al van bij de aanvang van deze legislatuur zijn vragen zoals deze gesteld, onder meer over de uitbreiding van het werkingsgebied van vzw 'de

Rand'. In de commissie Binnenlands Bestuur zijn vragen gesteld over de herijking van het Gemeentefonds en dergelijke. Het moet duidelijk zijn dat binnen de limieten die daarover zijn geschetst, en ook rekening houdend met wat daarover in het huidig regeerakkoord is opgenomen, daarvan geen sprake was en is. Mijn vragen doelen daar dus niet op.

Ik sluit mij aan bij de vragen van een aantal collega's en burgemeesters uit de streek omdat ik de redenering ook al enkele maanden geleden heb gemaakt. Uitspraken van onder meer de gouverneur en van de directeur van vzw 'de Rand' op de nieuwjaarsreceptie van de vzw, tonen aan dat dit thema leeft en in de toekomst moet worden aangepakt. De discussie moet worden gevoerd, en daarom ben ik verheugd dat u de bezorgdheden van mevrouw De Knop erkent. U, als minister bevoegd voor de Rand, bent goed geplaatst om bij uw collega's aandacht voor het probleem te vragen. Hier gaat het over de manier waarop wij ervoor kunnen zorgen dat dit, liefst over partijgrenzen heen, kan worden ondersteund. Ik ontwaar heel duidelijk mogelijkheden.

Ik weet niet in welke context de concrete vraag aan minister Van den Bossche, waarnaar u verwees, is gesteld. Ik kan die dus niet beoordelen. Ik kan me wel voorstellen dat dit gebeurde in het kader van een discussie over het huidige Gemeentefonds en de huidige parameters en afspraken ter zake. Op dat punt volgt ik u wel, minister: wijzigingen zouden andere steden en gemeenten in de problemen kunnen brengen. Het komt er dus op aan om dat globaal te bekijken. In elk geval vereisen de belangen van de regio zo'n aanpak.

De heer Peter Van Rompuy: Het Gemeentefonds en het Stedenfonds, die de meeste middelen beheren, zorgen voor de financiering van de lokale besturen in Vlaanderen. Op dit ogenblik is er een grote transfer naar de steden Gent en Antwerpen gaande. Zij hebben vooral in het Stedenfonds een sterke vertegenwoordiging. Het is evenwel niet zo dat een discussie die zich als moeilijk aankondigt op voorhand uit de weg moet worden gegaan. Het belangrijkste is wel dat zo veel mogelijk politieke partijen van het dossier werk willen maken. Ik hoor bij sommige collega's daarover enige scepsis. Opdat het zou lukken, is het belangrijk dat diegenen die hier hun partij vertegenwoordigen hun partij ertoe aanzetten om samen aan de kar te trekken. Dan moet het mogelijk zijn om een betere financiering voor de Vlaamse Rand te bekomen. Er zijn daarvoor technieken te bedenken. Men zou kunnen nadenken over wat er met de extra groei kan gebeuren, in plaats van te morrelen aan wat al is toegewezen. Het belangrijkste is de politieke wil om vooruitgang te boeken. Ik hoop dat de scepsis wegebt, zo niet zullen we hopeloos te laat komen.

Minister Geert Bourgeois: Kort toch dit. Ik zie dat mevrouw De Knop terugdraait wat ze heeft gezegd. Wat wilt u eigenlijk? Wilt u dat er centrumregio's ontstaan? Werk een voorstel van decreet uit, en dan zien we wel. Wilt u een bovengemeentelijke realiteit een structurele vorm geven? Ik heb al gezegd dat ik de denkpiste van federaties van gemeenten niet ongenegen ben. Ik zeg wel dat in de huidige regelgeving centrumregio's niet bestaan: er zijn gemeenten, steden en provincies. Als u een nieuw niveau wilt creëren, zorg dan voor een politieke basis. Ga ervoor. Spreek erover. Is dat wel gedragen door al die steden? Willen ze zich verenigen of fuseren? Willen ze samengaan in een nieuw verband?

Belangrijk is dat het beleid die problemen aanpakt. Ik zeg u: dat heb ik gedaan. Het is niet omdat Vilvoorde geen centrumstad is, mevrouw De Knop, dat ze van mij niet aanzienlijk meer middelen krijgt om een integratiebeleid te voeren. Ik trek de middelen op van 100.000 naar 180.000 euro.

De realiteit is daar. Ik sta niet in voor de instroom in dit land. Er komen elk jaar in het Vlaamse Gewest – ik spreek nog niet over Brussel – evenveel mensen bij als de inwoners van een stad als Halle, 35.000 mensen. Het grootste deel daarvan, dat weet u zeer goed, is ongekwalificeerd. 15 procent is arbeids- of studiemigrant, 85 procent is laaggeschoold of analfabeet. Wij moeten daarmee omgaan. Vlaanderen, onze steden, onze gemeenten moeten daarmee omgaan. We moeten proberen om de eerste en tweede generatie zo snel mogelijk te

integreren. We zetten daar sterk op in. Ik heb u de middelen en maatregelen al gegeven, ook de bijkomende middelen die we aan de gemeenten geven, onder andere aan Vilvoorde.

Mijnheer Van Rompuy, het Gemeentefonds herverdelen, het spoor van het herverdelen van de groeivoet, is bewandeld. Daar is geen politieke meerderheid voor. Dat stond ook niet in het regeerakkoord. Dat bevatte één afspraak: de groei van 3,5 procent blijft behouden. Persoonlijk vond ik dat men creatief kan omspringen met die groeivoet en dat we eens kunnen kijken naar herverdelingen. Daar was geen politieke meerderheid voor.

Zoals ik al zei – en ik zeg dit in alle ernst en zonder de problemen in Vilvoorde of andere steden die aanspraak maken op die kwalificatie te miskennen –: dit moet op tafel liggen in 2014. Dan zijn er twee keuzes: ofwel zijn er meer middelen, waar ik momenteel vragen bij heb aangezien de volgende regering door het Vlinderakkoord toch 1,7 miljard euro moet wegwerken, ofwel gaat men inzetten op de herverdeling van de groeivoet. Daar moet een politiek akkoord voor worden gesloten. Zo simpel is het. Veel meer mogelijkheden zullen er niet zijn. Ik verwijs naar het antwoord van minister Van den Bossche. Dat was veel bondiger. Het stelt heel duidelijk: momenteel zijn die mogelijkheden er niet.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de verdere toekomst van het Herman Teirlinckhuis in Beersel

- 750 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de voorlopige bescherming van het Herman Teirlinckhuis te Beersel

- 758 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Mijn vraag om uitleg was aan minister Schauvliege gericht, daarom zou ik aan mevrouw De Knop willen vragen om haar vraag eerst te stellen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Dat is bizar, maar goed.

Minister, volgens de berichtgeving hebt u beslist om het Herman Teirlinckhuis in Beersel voorlopig te beschermen, in tegenstelling tot het advies van uw administratie. In de commissievergadering van 27 november 2013 zei u: “Villa Teirlinck is een doorsnee villa uit de jaren 1930 zonder noemenswaardige architecturale erfgoedkenmerken. (...) Voorstel van beslissing: de woning van Herman Teirlinck te Beersel heeft ongetwijfeld een historische en socioculturele waarde voor de gemeente Beersel, maar komt niet voor een bescherming op Vlaams niveau in aanmerking.”

Vreemd dat u niet akkoord ging met de conclusie van uw administratie. U vroeg advies aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML). Deze commissie sluit blijkbaar nauwer aan bij uw zienswijze. U sprak zelf over de socioculturele en historische waarde van het gebouw, maar gaf aan dat dit in principe geen reden is om tot bescherming over te gaan.

Het gemeentebestuur van Beersel zou volgens mijn informatie niet geïnformeerd zijn over de beslissing. Verder geeft het bestuur in de media aan het huis te willen verkopen aan de Vlaamse overheid. Tijdens de bespreking van de beleidsbrief Vlaamse Rand 2013-2014 gaf u nog eens aan dat, als de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) het huis zou aankopen, de vzw

FeliXart het huis in zijn activiteiten wil betrekken en dat beide gebouwen kunnen worden verbonden via een wandelpad in de Zennevallei. In uw beleidsbrief Onroerend Erfgoed 2013-2014 staat vermeld dat uw administratie de herinventarisatie van Beersel inzake bouwkundig erfgoed zal aanvatten.

Minister, op basis van welke criteria hebt u de erfgoedwaarde bepaald? Hoe luidt het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen? Op welke punten verschilt die van het advies van uw administratie? Wat zijn de gevolgen voor de plannen tot verkoop en de waardebepaling van het huis? Waarom hebt u bij deze beslissing tot voorlopige bescherming niet gewacht op de herinventarisatie van het bouwkundig erfgoed zoals u had aangekondigd in uw beleidsbrief? Hoe ver staat het met de aankoop van de woning door de VLM?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega De Knop, ik hoop dat u begrijpt waarom ik u de toelichting liet houden. Mijn vraag pikt in op het initiatief van minister Bourgeois en was gesteld aan minister Schauvliege.

De toelichting omtrent de zaak is gegeven. Ik herneem een aantal aspecten ervan. In een vraag van collega De Knop aan minister Bourgeois in deze commissie, gaf laatstgenoemde mee dat minister Schauvliege aan de VLM gevraagd heeft om te kijken of, naast de aankoop van de gronden voor een groenzone, eventueel ook de aankoop van de woning in aanmerking komt. Het Regionaal Landschap zou bereid zijn om de groenzone in te richten.

Na de beslissing van minister Bourgeois, volgt nu een openbaar onderzoek, waarna binnen het jaar een definitieve beslissing moet worden genomen. Hiernaast gaf minister Schauvliege in de vergadering van de commissie Cultuur van 17 oktober 2013 mee dat zowel de gemeente Beersel als het Letterenhuis ervoor open staat om de collectie over te maken aan het Letterenhuis. Vandaar mijn vragen aan de minister.

Minister, beschouwt u de voorlopige bescherming als een katalysator voor de definitieve bescherming van de site? Welke rol zal de gemeente Beersel verder opnemen? Wat is de stand van zaken van het landinrichtingsproject van de VLM voor deze site? Zijn de mogelijkheden reeds onderzocht? Wat is de stand van zaken betreffende de overdracht van de collectie van het Herman Teirlinckhuis naar het Letterenhuis?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, het zijn inderdaad vragen die voor een deel niet tot mijn bevoegdheid behoren. Collega Segers had zijn vraag ook gesteld aan minister Schauvliege. Ik zal wat dat betreft het antwoord geven dat ik van mijn collega heb gekregen.

Mijnheer Segers, uw eerste vraag slaat wel op mijn bevoegdheid: is dit een katalysator voor een definitieve bescherming? Ik volg gewoon de procedure, die begint met een voorlopige bescherming, waarbij een openbaar onderzoek plaatsheeft en iedereen op- en aanmerkingen kan formuleren. Dat geldt uiteraard evenzeer voor de gemeente. Dan valt de beslissing over de al dan niet definitieve bescherming, ten laatste binnen het jaar na de voorlopige bescherming. De rol die de gemeente als eigenaar daarin opneemt bij het beheer van het huis, is een vraag die uiteraard behoort bij de verantwoordelijkheid van de gemeente en waarin de gemeente ook haar verantwoordelijkheid moet opnemen.

De bescherming is gebeurd op basis van de historische, meer bepaald de cultuurhistorische waarde van de woning. Die waarde wordt in de eerste plaats gevormd door de figuur van Herman Teirlinck als een van de belangrijkste schrijvers van het Nederlandse taalgebied en als veel gelauwerd docent en directeur van Ter Kameren. Daarnaast is het Teirlinckhuis volgens de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen een typisch voorbeeld van een traditionele woning in rustieke stijl uit de jaren 30, waarbij het zicht op de

Zennevallei vanuit de werkkamer en vanuit de grote omliggende tuin uniek is. In de tuin staat trouwens ook een bronzen beeld van Teirlinck alsook een paviljoen.

Het huis heeft Teirlinck zelf ontworpen, samen met Henry van de Velde, die hem daarin advies gaf. Zij waren collega's van elkaar in het Hoger Instituut voor Sierkunsten in Ter Kameren. Bovendien hadden ze ook nog een persoonlijke familiale band door het huwelijk van de dochter van Teirlinck met de zoon van van de Velde. De woning is gelegen aan de Uwenberg, met een schitterend zicht op de Zennevallei die Teirlinck zelf op een bijzonder lyrische manier heeft vereeuwigd. De woning is typisch voor de bouwstijl en de interieurafwerking van de jaren 30. Het is een mooi ontwerp, met evenwichtige volumes en gevelindelingen en een kwaliteitsvolle indeling met oog voor detail. Sinds de bewoning door Herman Teirlinck is ze vrijwel ongewijzigd gebleven. In het ingangsportaal bevinden zich drie muurschilderingen uit 1935 van de hand van Irene Van Der Linden, die behoorde tot de Pelgrimbeweging waarmee Teirlinck contact had. Die muurschilderijen geven de woning een bijkomende artistieke waarde.

Dit zijn allemaal elementen die de KCML ertoe gebracht hebben om een positief advies te geven en waarbij ik vaststel – ik heb geen appreciatie gehoord uit de mond van mevrouw De Knop – dat er in Vlaanderen in het cultureel, literair en sociaal leven een groot draagvlak is voor die bescherming. De afweging die mijn administratie maakte, was de architectuur-historische waarde van Teirlincks woning in Linkebeek. Dat was een doorslaggevend criterium. De KCML waardeert de woning van Herman Teirlinck in Beersel in hoofdzaak vanuit de waarde die de woning bezit in het oeuvre van de kunstenaar en het landschap, dat een belangrijke rol speelt in dat oeuvre.

Wat betreft de gevolgen voor de plannen tot verkoop en de waardebepaling van het huis kan ik geen profeet zijn. Een eventuele bescherming verhindert absoluut de verkoop van het huis niet. Uit alle studies blijkt dat bescherming van onroerende goederen een positief effect heeft op de waarde van een pand. Een Nederlandse studie toont aan dat dergelijke huizen een grotere economische meerwaarde hebben.

U weet dat er heel belangrijke premies zijn voor de eigenaar van de woning, hetzij de privé-eigenaar, hetzij het openbaar bestuur. Ik wil er trouwens op wijzen dat de woning aangekocht is in 1981 door de gemeente Beersel, met subsidies van de Vlaamse overheid. Op dat moment heeft de gemeente geoordeeld dat het best was dat de woning in publieke handen kwam en ze heeft daarvoor subsidies gevraagd en gekregen.

De sluiting van het museum en de aangekondigde verkoop van het Herman Teirlinckhuis leek me een bedreiging in te houden voor de erfgoedwaarde ervan, en dat noopte tot een snellere aanpak dan te wachten op een herinventarisatie.

De VLM is actief in de open ruimte en is bij mijn weten niet geïnteresseerd in de aankoop van de woning zelf. Er is wel nog geen definitief standpunt ingenomen, voor zover ik daaromtrent geïnformeerd ben. Wat betreft het landinrichtingsproject, mijnheer Segers, is er nog geen formeel akkoord van de VLM of van minister Schauvliege.

Wat de overdracht van de collectie van het Herman Teirlinckhuis naar het Letterenhuis betreft, stelt de archivaris van de gemeente Beersel momenteel een inventaris op van de voorwerpen, herinneringen en persoonlijke spullen die zich nog in de collectie van het Herman Teirlinckhuis bevinden. Hij zoekt tevens uit wie de eigenaars zijn. Deze gegevens zijn nodig om het Letterenhuis en de gemeente Beersel in staat te stellen verdere stappen te zetten.

Een gedeelte van de collectie blijkt eigendom van de erven Teirlinck te zijn. Uit de inventaris zal moeten blijken welke stukken eigendom zijn van de familie, van het Letterenhuis en van de gemeente Beersel. Het Letterenhuis heeft laten weten onderhandelingen te willen starten zodra die eigendoms kwestie is uitgeklaard. De verwerving of het in bruikleen nemen van stukken zal aan de hand van het collectiebeleid van het Letterenhuis worden afgewogen. Het is hierbij belangrijk te vermelden dat het zeer omvangrijke literaire archief van Herman

Teirlinck al in Letterenhuis berust. Een aantal zaken zijn in bruikleen aan het Herman Teirlinckhuis gegeven. Die voorwerpen zullen uiteraard naar het Letterenhuis terugkeren.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, er is me bij de aanvang van dit punt gevraagd als eerste mijn vraag om uitleg te stellen. De vraag om uitleg is in feite tot minister Schauvliege gericht. Ik leid uit die feiten en uit uw antwoord af dat met betrekking tot dit dossier lokale partijpolitieke spelletjes door ministers van de Vlaamse Regering worden uitgevochten. Ik vind dat dit dossier onwaardig.

Ik zal even toelichten waarom ik dit vind. De gemeente heeft laten weten het huis te willen verkopen. U hebt uw eigen administratie om een advies gevraagd. Zodra de administratie heeft verklaard dat het huis geen historische waarde heeft, bent u zelf op zoek gegaan naar een manier om de bescherming toch te kunnen aanvragen.

Op zich kan of zal niemand de naam en faam van Herman Teirlinck betwisten. Ik begrijp echter niet hoe een voor de Vlaamse Regering veeleer klein dossier zo veel gehakketak kan veroorzaken. Waarom kan de Vlaamse Regering niet samen met het gemeentebestuur nagaan hoe dit volgens u zo waardevolle erfgoed op een duurzame wijze kan worden beschermd?

Minister, ik zie welke andere initiatieven u binnen uw bevoegdheid voor de Vlaamse Rand al hebt genomen en wat u met betrekking tot het FeliXart Museum hebt gerealiseerd. Ik begrijp dan ook niet waarom de Vlaamse Regering totaal geen oplossing kan vinden voor dit volgens u toch zeer belangrijke huis. U tracht dit in feite naar een andere minister door te schuiven.

Ik kan enkel besluiten dit het hier om partijpolitieke spelletjes gaat. Bij mij laat dit alles een wrange nasmaak na. Ik begrijp niet dat ministers zo duidelijk op regeringsniveau dergelijke spelletjes spelen en de zwartepiet naar elkaar doorschuiven.

Minister, ik wil nog een paar bijkomende vragen stellen. Blijkbaar vindt u de erfgoedwaarde en de historische waarde van het huis op advies van de KCML zeer belangrijk. Waarom tracht u dan niet de cultuurgoederen in het huis ook te beschermen? Dit behoort blijkbaar ook tot de mogelijkheden. Op die manier zou alles in de huidige authentieke staat blijven.

Waarom bent u niet zelf binnen uw eigen portefeuille actief naar een duurzame oplossing op zoek gegaan? Als minister van de Vlaamse Rand bent u bevoegd. U stelt zich bevlogen op. Als u dit alles zo belangrijk vindt, vraag ik me af waarom u niet zelf oplossingen zoekt. Waarom kijkt u in eerste instantie naar minister Schauvliege?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Ik dank de minister voor zijn toelichting bij mijn vragen aan minister Schauvliege en voor het antwoord dat hij op de vraag om uitleg van mevrouw De Knop heeft verstrekt.

Mevrouw De Knop, ik snap, voor alle duidelijkheid, niet welke richting u uit wilt. Het is absoluut niet de bedoeling van mijn vraag om uitleg dat eender welke gemeente met een financieel probleem mag veronderstellen dat dit probleem zal worden afgewikkeld of door de Vlaamse Regering zal worden opgelost. Volgens mij blijkt dit ook duidelijk uit het antwoord van minister Bourgeois. Hoewel het niet is gepland en er geen echte gronden zijn om zo maar in te pikken op de vraag van de gemeente Beersel om die lasten over te nemen, interpreteer ik het antwoord van minister Schauvliege als een poging binnen de Vlaamse Regering tot een wisselwerking te komen tussen een aantal ministers die met de oplossing van een probleem bezig zijn. Ik dank beide ministers hiervoor.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw De Knop, ik begrijp het niet goed. U vermijdt angstvallig zelf standpunt in te nemen. Ik leid uit uw repliek af dat u tegen de bescherming

bent. Sociaal-cultureel Vlaanderen neemt daar akte van. Open Vld vindt de bescherming van het Herman Teirlinckhuis een goedkoop politiek spelletje. Daar komt het op neer.

Ik heb twee adviezen ontvangen. Dat is in het geval van een beschermingsdossier altijd het geval. U zou beter moeten weten. Ik krijg niet enkel een advies van mijn eigen administratie, daarnaast verstrekt de KCML altijd een advies.

Mevrouw De Knop, ik heb het omstandig advies van de KCML gevolgd. Dat is een afweging die ik maak. Ik neem daar de politieke verantwoordelijkheid voor op. Volgens Open Vld worden met betrekking tot dit huis pure, platte partijpolitieke spelletjes gespeeld. Ik kan u meedelen dat het huis door de gemeente is aangekocht. De gemeente heeft hiervoor van de Vlaamse overheid subsidies ontvangen. Indien het volgens u om platte partijpolitieke spelletjes gaat, kunt u dat ook trachten te onderbouwen. Zeg dan waarom u vindt dat dit advies van de KCML niet moet worden gevolgd, zodat we buiten die – naar uw bewering – sfeer van platte politieke spelletjes zouden treden.

Ik heb een advies gevolgd. De woning van schrijver René De Clercq in Deerlijk is beschermd, de woning van Stijn Streuvels in Ingoogem is beschermd, de woning van Valerius De Saedeleer in Anzegem is beschermd, de woning van Felix De Boeck in Drogenbos is beschermd. U kent het boerderijtje van Felix De Boeck. We kunnen discussiëren over de architecturale waarde. Dit zijn allemaal woningen die vanwege hun grote cultuurhistorische waarde zijn beschermd. Bovendien brengt de KCML hiervoor ook architecturale argumenten aan, niet het minst het feit dat de woning door de grote schrijver zelf op advies van Henri van de Velde is ontworpen.

Ik heb daarin een beslissing genomen. Ik heb een afweging gemaakt. U betitelt die als een goedkoop partijpolitiek spelletje. Dat is uw kwalificatie, maar ik hoor u niets zeggen over de beschermingswaarde van die woning. Ik zoek naar een duurzame oplossing en heb er ook een gevonden. De duurzame oplossing bestaat erin dat de woning is beschermd en bewaard. Ik koop geen woningen aan. U weet dat Erfgoed subsidies verleent, aan een erfgoedvereniging, een vzw of de gemeente. Er kan tot 80 procent subsidies worden gegeven, wat een heel belangrijke bijdrage is boven op de subsidies die initieel door de Vlaamse Regering zijn verleend bij de aankoop.

Binnen de Vlaamse Regering is er helemaal geen gehakketak over. Er zijn vragen gesteld aan minister Schauvliege over het roerend archief. Ik heb u daarop geantwoord. Het Letterenhuis heeft in grote mate, en terecht, maatregelen genomen om dit te bewaren aangezien de gemeente ophoudt om het museaal open te houden. Het Letterenhuis neemt zijn verantwoordelijkheid op. Ik heb u het antwoord gegeven van de VLM en van minister Schauvliege. Dat is helemaal niet de bal in haar kamp spelen. De VLM heeft niet als kerntaak het aankopen van woningen. Dus is dat een correct antwoord. De duurzame oplossing voor het behoud van de woning is verleend als er een definitieve bescherming komt. Daarvoor moet de procedure nog worden doorlopen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik wil tegenspreken dat Open Vld zou vinden dat het Herman Teirlinckhuis absoluut niet moet worden beschermd. Dat heb ik helemaal niet gezegd.

Minister Geert Bourgeois: Wat zegt u dan wel, mevrouw De Knop? U zegt wat u niet zegt, maar zeg nu eens wat u wel zegt.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, wat ik heel vreemd vind in de opbouw van dit dossier, is dat u wordt geconfronteerd met twee tegenstrijdige adviezen, dat van uw eigen administratie en dat van de Koninklijke Commissie, en dat u blijkbaar wel belang hecht aan het ene en niet aan het andere advies, en dat u dan overgaat tot bescherming. Oké, dat is dan maar zo.

Het is heel duidelijk waarom ik deze vragen stel. Dat is omdat ik aanvoel dat u de vragen die hier aan u worden gesteld, vakkundig doorstuurt aan minister Schauvliege, en eigenlijk is dat

niet in het belang van het dossier. Als u aangeeft dat u de bescherming noodzakelijk en belangrijk vindt voor de erfgoedwaarde, dan begrijp ik nog altijd niet waarom u die cultuurgooederen niet mee hebt beschermd.

Ten slotte heb ik nog een vraag over de verwijzingen die u maakt naar Henri van de Velde. Zijn er feitelijkheden waaruit we kunnen opmaken dat Henri van de Velde dat huis heeft ontworpen?

Voor een standpuntbepaling in dit dossier wens ik eerst over alle relevante informatie te beschikken, minister.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw De Knop, u moet leren luisteren naar mijn antwoord. Ik heb niet gezegd dat de heer van de Velde dit huis heeft ontworpen. Ik heb gezegd dat de schrijver het zelf heeft ontworpen op advies van. Dat is een heel andere zaak. Dat zegt de KCML, en wie ben ik om de KCML, die vol zit met deskundigen, professoren en erfgoed-deskundigen tegen te spreken?

Het verrast me dat u het eigenaardig vindt dat de minister een beslissing neemt nadat hij twee tegenstrijdige adviezen heeft gekregen. Daarom precies ben ik minister. Ik ben minister om een afweging te maken. Ik krijg adviezen en ik ben de politieke verantwoordelijke. U interpelleert mij, en niet de KCML, niet mijn administratie. Daartoe hebt u ook niet het recht. U hebt het recht – het is ook goed dat dit recht bestaat – de minister te interpellieren, die, geconfronteerd met twee adviezen, een beslissing neemt.

Mevrouw De Knop, ik hoop voor u dat u als burgemeester nog nooit verschillende adviezen hebt gekregen, maar ik vrees dat de realiteit anders is. Dan neemt u beslissingen. U hebt advies A en u hebt advies B, u weegt af en u neemt een beslissing. Ik heb die genomen met mijn motivering. Ik stel vast dat u partijpolitiek interpelleert, maar dat u niet de moed hebt om te zeggen of u vindt dat die woning al dan niet moet worden beschermd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■